



УДК 614.8.084

## ДИНАМІКА ВИРОБНИЧОГО ТРАВМАТИЗМУ В УКРАЇНІ ЗА 2014 РІК

Л.О. Мітюк, О.С. Ільчук, О.О. Блонський, В.О. Кузьмін

Національний технічний університет України «КПІ»

e-mail: oksana\_i@i.ua

**Актуальність теми.** Виробничий травматизм актуальна проблема у всіх країнах світу, в тому числі і в Україні. У нашій державі нещасні випадки на виробництві займають значне місце серед причин смерті населення. Аналіз виробничого травматизму дозволяє виявити закономірності та причини його формування.

**Мета.** Метою аналізу виробничого травматизму є розробка заходів по запобіганню нещасних випадків на виробництві. Для цього необхідно систематично аналізувати і узагальнювати їх причини. Аналіз причин травматизму дозволяє поділяти їх на організаційні, технічні, психофізіологічні та санітарно-гігієнічні.

**Викладення матеріалу.** Узагальнення та аналіз оперативних даних за звітами органів Держгірпромнагляду (форма 4-3Т) про стан безпеки праці на виробництві України свідчить про те, що в 2014 році порівняно з минулим роком рівень загального травматизму знизився більш ніж на 26 % (6318 потерпілих проти 8568), в той саме час рівень смертельного травматизму зріс майже на 2 % (548 загиблих проти 538). Без урахування тимчасово окупованої території Автономної Республіки Крим і м. Севастополя, рівень загального травматизму в 2014 році в порівнянні з 2013 р. знизився на 25 % (6249 проти 8342), а смертельного зріс на 4,6 % (545 проти 521).

Таке значне падіння рівня загального виробничого травматизму у 2014 р. перевищило рівень падіння виробничого травматизму в Україні у 2009 році. Тоді загальний травматизм зменшився майже на 24 %. Такий стан виробничого травматизму був викликаний економічною кризою 2008 року, яка привела до різкого падіння виробництва (індекс промислового виробництва у 2009 році становив 78,1 % 2008 року). Так ситуація спостерігається, і тепер протягом року відбувається спад виробництва у багатьох галузях економіки (індекс промислової продукції у січні-листопаді 2014 р. по відношенню до січня-листопада 2013 р. становив 89,9 %, індекс будівельної продукції — 80,7 %, вантажооборот склав 90,9 %). Отже можна констатувати, що однією з причин значного зменшення загального виробничого травматизму у 2014 році є негаразди в економіці держави [1].

В 2014 році в 11 видах нагляду адаптованих до КВЕД відбулося зростання рівня виробничого травматизму із смертельним наслідком в порівнянні з минулим роком: у соціально-культурній сфері та торгівлі на 33 працівників, лісовому господарстві — на 11, інших видах транспорту — на 9, в енергетиці — на 6, в металургійній, газовій промисловостях та у виробництві дерева та виробів з дерева — на 4, на почті та зв'язку — на 3, в нафтогазовидобувній та харчовій промисловостях — на 2 і у рибному господарстві — на 1 працівника.

Серед галузей, у яких у 2014 році відбулось зменшення виробничого травматизму із смертельними наслідками, в порівнянні з 2013 роком можна виділити наступні: гірничорудна і нерудна промисловість (зменшення загиблих у 2014 в порівнянні з 2013 на 10 осіб, або на 45,5 %), будівництво та промисловість будматеріалів (10 осіб, 17,2 %), сільське господарство (7 осіб, 12,7 %), ЖКГ-3 (7 осіб, 70 %), машинобудування (6 осіб, 20,7 %).



Результати аналізу показують, що 52,4 % всіх смертельно травмованих на виробництві припадає на **наступні чотири види нагляду**: вугільна промисловість (18,1 %), соціально-культурна сфера та торгівля (16,8 %), будівництво та промисловість будматеріалів (8,8 %) і сільське господарство (8,8 %). Але у 2013 році на ці чотири види нагляду приходилось біля 51 % загиблих, а у 2012 — біля 52 %. Отже питома вага найбільш травмонебезпечних видів нагляду у смертельному травматизмі залишається майже не змінною.

УДК (504+502, 7): 55

## СТАЛИЙ РОЗВИТОК ТА АУДИТ ТЕРИТОРІЙ КАРПАТСЬКО-ПОДІЛЬСЬКОГО РЕГІОНУ

**Л.В. Міщенко**

*Івано-Франківський національний технічний університет нафти і газу,  
кафедра екології Інженерно-екологічного інституту  
м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15, 76019, Україна  
e-mail: larisa2@i.ua*

**Актуальність теми.** Існує необхідність розробки нової екологічної політики регіону, яка створювала б передумови для переведення складного біосоціоекономічного комплексу «*природа-суспільство-виробництво*» на модель гармонійного збалансованого розвитку. Виникає потреба розробки науково обґрунтованих засад соціально-екологічної політики, залучення широкого кола науковців, практиків і громадськості до її реалізації.

Протягом 2003–2015 рр. виконуються польові геоекологічні дослідження з екологічного стану довкілля на території Карпатсько-Подільського регіону Карпатського Єврорегіону у масштабі 1:500 000, 1:200 000, 1:50 000, 1:10 000 [1].

**Методика та отримані результати досліджень.** Сталий розвиток розуміємо як гармонізація взаємовідносин у системі ЕКОЛОГІЯ (природа) — ЕКОНОМІКА (господарство) — СУСПІЛЬСТВО (людина). Про стратегію сталого розвитку багато задекларовано і написано. Була поставлена задача — конкретизувати, що таке сталий розвиток і які процедури необхідно виконати, щоб його забезпечити?

Виходячи із загальноприйнятого поняття тріади екологія — господарство — суспільство, моделюємо кожен підсистему тріади на основі ПС — технологій, які використовувались у наших дослідженнях. Так підсистема ЕКОЛОГІЯ — це сучасний стан природного середовища і природних ресурсів, що складається з 8 компонентів [1]. Підсистема ЕКОНОМІКА — це екологічно безпечний розвиток господарства на засадах збалансованого ресурсокористування, який створює техносферу, що впливає на природне середовище і природні ресурси. Внутрішня будова техносфери досить складна і її вплив на природні геосистеми визначається кількома десятками поелементних і покомпонентних еколого-техногеохімічних карт, які в результаті прозорого накладання, дозволяють отримати інтегровану карту контурів забруднення території у вигляді сумарного показника забруднення з врахуванням ландшафтної основи регіону. Отримуємо взаємодію природних геоструктур і техногенного забруднення, на прикладі досліджуваного Карпатсько-Подільського регіону. Третя підсистема тріади — СУСПІЛЬСТВО охоплює лише просторові особливості розподілу на досліджуваній території демографічних показників і захворюваності населення. Результуючим параметром буде сумарний показник захворюваності, який характеризує комфортність проживання людей у якісному довкіллі.

**Висновки.** Створені моделі і технології екологічно безпечного збалансованого ресурсокористування — екологічного аудиту територій, розроблені конкретні пропозиції з оптимізації